

Қазақстан Республикасының білім және ғылым министрлігі

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

**Бекітемін
Ғылыми кенес төрағасы,
ректор, ҚР ҰҒА академигі
Ғазалиев А.М.**

«____» _____ 20__ ж.

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛГАН ПӘН БОЙЫНША ОҚЫТУ
БАҒДАРЛАМАСЫ (SYLLABUS)**

КТKEY 4217 “Көліктік технология кешенінің экономикасы және
үйымдастырылуы” пәні бойынша

КТУ 9 Көлік тасымалдарын үйымдастыру модулі
(коды және атауы)

5B071300 – Көлік, көлік техникасы және технологиялары
мамандығы

Жол-көлік факультеті

Көлік техникасы және логистикалық жүйелер кафедрасы

2016

Алғы сөз

Студентке арналған пән бойынша оқыту бағдарламасы (syllabus)
әзірленеді: аға оқытушы Есимсейтова К.А.
аға оқытушы Пак И.А.
ассистент Мухтаров Т.М.

Көлік техникасы және логистикалық жүйелер кафедрасының отырысында
талқыланған

« »   20   ж. №   хаттама.
Кафедра менгерушісі   С.Ж. Кабикенов « »   20   ж.

Жол-көлік факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі макулдаған
« »   20   ж. №   хаттама
Төраға   К.А. Талипов « »   20   ж.

Оқытушы туралы мәліметтер және байланыс ақпарат
Аты-жөні аға оқытушы Есимсейтова К.А.
аға оқытушы Пак И.А.
аға оқытушы Мухтаров Т.М.

Көлік техникасы және логистикалық жүйелер кафедрасы ҚарМТУ-дың (мекен-жайы) 1 корпу-сында, 318-аудиторияда орналасқан, байланыс телефоны 2049, факс _____, электрондық адресі _____.

Пәннің еңбек сыйымдылығы

Семестр	Кредиттер саны KZ/ESTS	Сабактар түрі					СДЖ сағаттарының саны	Жалпы сағаттар саны	Бақылау түрі			
		қатынастық сағаттар саны			СОДЖ сағаттарының саны	барлық сағаттар						
		дәрістер	практикалық сабактар	зертханалық сабактар								
7	3/5	30	15	-	45	90	45	145	Ә			
2	3/5	30	15	-	45	90	45	145	Ә			

Пәннің сипаттамасы

«Көліктік технология кешенінің экономикасы және ұйымдастырылуы» оқу пәні көліктегі жол жүруді ұйымдастыру инженері үшін маңызды базалық оқу пәндердің бірі болып табылады.

Пәннің мақсаты

«Көліктік технология кешенінің экономикасы және ұйымдастырылуы» пәні тәртібінің оқытуы мақсаты заңдылықтардың жазып жіберу. Бұл білім кәсіпорын үрдістері элементі гылыми негізделген сипатта іске алудың қамтиды. Қазіргі таңдауға кәсіпорынға қойлатын бірден – бір талап, олардың әлдеқандай жағдайларда тиімді әдістерді пайдалана отырып табысқа жетуі мақсатын алға қояды.

Пәннің міндеттері

5B071300" Көлік, көлік техникасы және технологиялары " мамандықтағы бакалаврдың біліктілік сипаттамасы талаптарына сай оқу пәнін зерттеудің нәтижесінде студенттер келесілерді істеуге міндетті:

Автокөліктің материалдық өндірісінің жекелей саласы болған ерекшеліктері туралы, сондай-ақ автокөліктің басқа көлік түрлерінен ерекшеліктері және автокөліктे кездесетін экономикалық санаттар туралы көз алдына елестететін бірінші көріністеріне ие болулары керек.

БІЛУ ҚАЖЕТ: Автокөліктегі объективті экономикалық заңдардың көрініс нысандарын, кеңейтілген жаңа өндірістегі көліктің ролін, көліктің материалдық өндірістің басқа салаларымен өзара байланысын, шығындардың, құралдар мен еңбектің аз көлеміндегі көлік өндірістің неғұрлым көп нәтижеге жетуді қамтамасыз ететін шаралары мен факторларын, автокөлік кәсіпорынның даму заңдылығын.

ІСТЕУДІ БІЛУ ҚАЖЕТ: Елдегі қойылған реформаның бағдарламасына орай туындаған міндеттерге байланысты автокөліктің экономикасының, жоспарлаудың, үйымдастырудың, басқару мен келешекке арналған дамудың мәселелерін дәлелді шешу.

Тәжірибелік дағдыларға ие болу:

Үйымдыстыру-техникалық шараларды енгізуңдің экономикалық дәлелдеу, өндірістік іс-әрекеттері жоспарлау әдістерін жетілдіру, еңбек пен еңбек ақыны үйымдастыруды жақсарту, еңбек өндірісін жоғарлату, пайдалану шығындарды үнемдеу, сондай-ақ автокөлік кәсіпорындардың пайдалылығын жоғарлату.

Айрықша деректемелер

Берілген пәнді оқу үшін келесі пәндерді (бөлімдерді (тақырыптарды) көрсетумен) менгеру қажет:

Оқу пәннің атауы	Тақырыптың атауы
1. Математика	Математикалық статистиканың теориясын экономикада қолдану
2. Информатика	Экономикалық-математикалық әдістер мен есептеу техникасын экономикада қолдану
3.Философия	Экономикалық құбылыстарды талдау жасауда диалектикалық материализм заңдарын қолдану
4. Экономикалық теориясы негіздері	Қоғамды дамытудың экономикалық заңдары.

Кейінгі деректемелер.

«Көліктік технология кешенінің экономикасы және үйымдастырылуы» оқу пәнін оқуда алынған білімдер келесі оқу пәндері менгеруде қолданады:

- 1)Автомобиль көлігі кәсіпорындарын жобалау.
- 2)Автосервис және фирмалық қызмет көрсету.

Пәннің тақырыптық жоспары

Бөлімнің (тақырыптың) атауы	Сабак түрлері бойынша еңбек сыйымдылығы, сағ.				
	Дәріс-тер	Практикалық	Зертханалық	ОСӨЖ	СӨЖ

1. Пән мазмұны және пәннің мақсаттар	2/2	-	-	2/2	2/2
2. Көлік транспорт кәсіпорынының экономикалық тиімділік есебі.	-	1/1	-	2/2	2/2
3. Негізгі қорлар және оларды пайдалану көрсеткіштері.	2/2	1/1	-	2/2	2/2
4. Көлік транспортындағы айналым қарлары.	2/2	1/1	-	2/2	2/2
5. Жұмысты ұйымдастыру және жоспарлау.	2/2	-	-	2/2	2/2
6. Еңбеказыны ұйымдастыру және жоспарлау.	2/2	2/2	-	2/2	2/2
7. Өзіндік күны тасымалдың.	2/2	1/1	-	2/2	2/2
8. Көліктеги тарифтер.	2/2	1/1		2/2	2/2
9. АКК жалпы сипаттама және оның ұйымдастыру негіздері. АКК типтеріне және оның сипаттамасы. АКК әртүрлі құрылымының техника– экономикалық сипаттамасы және өндірістік күші.	2/2			2/2	2/2
10. АКК жүк және жолаушылар пайдалану қызметін және техникалық қызмет көрсетуді ұйымдастыру. Жұмысты ұйымдастыру мен оның құрылымы.	2/2			2/2	2/2
11. Жоспарлау жүйесі. Жоспарлаудың мәні, принциптері мен міндеттері. Жоспарлаудың негізгі әдістері. Желілік жоспарлау. Желілік график элементтері. Ұзындық календарлық жоспарлар. Желілік жоспарлау .	2/2			2/2	2/2
12. АКК бизнес-жоспары, оның құрылымы және мазмұны. Бизнес-жоспар бөлімдерінің өзара байланысы. Бизнес-жоспарды өзірлеу тәртібі, бекіту және оның орындалуын бақылауды ұйымдастыру.	2/2			2/2	2/2
13. Жылжымалы құрамды пайдала-нудың өндірістік бағдарламасы және жоспары. Тасымалдар жоспары, бизнес-жоспардың негізі. АКК әр түрлі типті тасымалдарының жоспарын өзір-леу тәртібі.	-	1/1		2/2	2/2
14. Жылжымалы құрамға техникалық қызмет көрсетуді және жөндеуді жоспарлау. АКК-дағы жылжымалы құрамға ТК және жөндеудің ұйымдастырушылық түрлері. Көлік	-	1/1		2/2	2/2

құралдарына ТҚ және жөндеуді жоспарлау. Жылжыма-лы құрамға ТҚ және жөндеудің еңбек сыйымдылығын есептеу.				
15. Материалдық-техникалық жабдықтауды жоспарлау. Кәсіпорындар-дағы материалдық балансты құрастыру. Материалдық-техникалық ресурс-тар экономикасын жоспарлау. АКК-ның жөндеу және пайдалану материалдарындағы сұранысын есептеу әдістемесі.	-	1/1	2/2	2/2
16. Еңбекті жоспарлау. Еңбек және кадрлар бойынша жоспардың құрылымы. Еңбек өнімділігі. АКК жүргізушілер құрамының санын және жалақы қорын жоспарлау.	-	1/1	2/2	2/2
17. Өндіріс шығындарын, пайданы және пайдалылықты жоспарлау. Өндіріс шығындарының құрамы. Тура және жанама, тұрақты және айнымалы шығындар. Тасымалдардың өзіндік құнының калькуляциясы.	-	2/2	2/2	2/2
18. Қаржыларды жоспарлау. Қаржыландырудың мәні және мағынасы. Айналымдық қаржылардағы қажеттілікті есептеу. АКК табыстары.	-	2/2	2/2	2/2
19. Көлік кәсіпорын менеджменті Көлік кәсіпорындарының құрылымы. Бөлімшелердің функциялары. Көлік кәсіпорындары жүйесіндегі ұйымдастыру-техникалық және кәсіпорын- техникалық әдістері, үрдістер тимділігін бағалау критерийлері.	2/2		2/2	2/2
20. Пайдалану қызметі мен техникалық қызметті басқару құрылымы .	2/2		3/3	3/3
21. АКК өндірістік-шаруашылық қызметін талдау. Талдау жүргізудің мәні және әдістемесі. Аналитикалық жұмысты үйымдастыру	4/4		4/4	4/4
БАРЛЫҒЫ:	30/30	15/15	-	45/45
				45/45

Пәннің тақырыптық жоспары

Практикалық (семинарлық) сабактардың тізімі

- 1.Көлік транспорт кәсіпорынның экономикалық тиімділік есебі.
- 2.Негізгі қорлар тиімділік көрсеткіштерінің есебі.
3. Айналым қорлар тиімділік көрсеткіштерінің есебі.
4. Жүргізушілер жалақы қорларының есебі және жүргізушілер еңбек өнімділігінің есебі.
5. Көлік транспортдағы тарифтер.

6. Көлік транспорттының қаржы экономикалық көрсеткіштерінің есебі және тасымал өзіндік құрының есебі.
7. Жүктерді тасымалдау жоспары есептеу.
8. Жылжымалы құрамды пайдалану бойынша өндірістік бағдарламаны есептеу.
9. Жылжымалы құрамды жөндеу мен техникалық қызмет көрсету жоспары.
10. Пайдалану және жөндеу материалдарының жоспарын есептеу.
11. Еңбек пен еңбекақы бойынша жоспарды есептеу.
12. Табыстар, пайда және тұрақтылық бойынша жоспарды есептеу.

СӨЖ-ге арналған бақылау тапсырмаларының тақырыптары

1. Көлік экономикасының рөлі және маңызы.
2. Көлік қоғамдық өндіріс жүйесінде.
3. Көлік басқру негіздері.
4. Көлікте жоспарлау ұйымдастыру.
5. Курделі қаржы бөлу мен жаңа техниканың экономикалық тиімділігін есептеу әдістері.
6. Жук тасымалдау және оны жоспарлау.
7. Жалаушылар тасымалдау және оны жоспарлау.
8. Жылжымалы құрам жұмыстарын тлеу-тұсіру техникасын жоспарлау және корсеткіштері.
9. Көлік транспорттындағы негізгі қорлар.
10. Ивестицияны жоспарлау.
11. Материалды – техникалық база дамуының экономикалық шаралардың тиімділігі.
12. Көлік транспорттындағы айналым қарлары.
13. Жұмысты ұйымдастыру және жоспарлау.
14. Еңбеказыны ұйымдастыру және жоспарлау.
15. Көлік эксплуатацияның шығындары тасымалдың.
16. Көлік транспорттындағы тарифтер және өзінді күны.
17. Қаржы түсінігі.
18. Транспорттағы шаруашылық механизм. Көлік транспорт кәсіпорының бизнес-жоспары.
19. Өндірістік-шаруашылық қызметінің экономикалық анализі.
20. Рынок экономикасының тұжырымдамалық қалыптастасуының негізгі ережелері.
21. Рынокты экономика жағдайындағы көлік кәсіпорының қызметі.
22. Берілген кәсіпорынның негізгі өнімі дайындалатын процесттер нені қалыптастырады?
23. Негізгі өнімнің материалдық субстанциясын қалыптастырмай негізгі өндірісте пайдаланылатын белгілі бір өнім түрінде өзінің еңбек

құралы, өзінің өндіріс нәтижесі болатын материалдық өндірістің процестерінің жиынтығы қалай аталады?

24. Мақсат және міндеттерге сай еңбек ресурстарына әсер етумен, сан мен сапаға сай қамтамасыз ету, уақыт пен кеңістікте жасалатын процестердің дайындалуы, координациясымен байланысты болатын қандай процесс?
25. Осы партияның барлық тетіктері өнделген сияқты, тек бір жұмыс орнынан тек екіншісіне өтетін тетіктер партиясының қозғалысы қалай сипатталады?
26. Көлік партияларымен немесе даналап тез арада тетіктер келесі операцияға берілетін тетіктердің қандай қозғалысы сипатталады?
27. Өндірістік процесте тетіктердің қандай қозғалыс түрінде уақытта аздал алмастыру аралас операцияларды жасайды?
28. Пайдалану қызметінің негізгі міндеттерін атап өтіңіз?
29. Жук автомобилінің орындаған жұмыс көлемін растайтын құжат болып не табылады?
30. Берілген тауар-көліктік жүктеме қағаз бен нақты мәнді тасымалдау қашықтығына сәйкестілікке кім жауапты?
31. АКК пайдалану бөлімі қандай топтардан тұрады?
32. Жүкті ұйымдастыру, жоспарлау және дайындаудың қандай пайдалану бөлімі айналысады?
33. Көлік қуралдарының жұмысын ауысымды-тәуліктік шүғыл жоспарлаудың және жолдағы олардың қызметін басқарумен қандай пайдалану бөлімі айналысады?

Студенттер білімін бағалау критерийлері

Пән бойынша емтихан бағасы межелік бақылаулар бойынша максимум көрсеткіштер (60%-ға дейін) мен қортынды аттестаттаудың (емтихан) (40%-ға дейін) сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100%-ға дейінгі мәнді құрайды.

Пән бойынша берілген тапсырмаларды орындау мен тапсыру кестесі

Бақылау түрі	Тапсырма мақсаты мен мазмұны	Ұсынылатын әдебиет	Орындау ұзақтығы	Бақылау түрі	Тапсыру мерзімі	Балл
Дәріс	Теориялық білімді бекіту	[1]- [10], дәріс конспектілері	1-15 апта	Ағымдағы	1-15 апта	10
Практикалық жұмыс	Практикалық дағдыларды зерделеу және иелену	[11]- [18]	1-15 апта	Ағымдағы	1-15 апта	20
Модуль	Теориялық білімді және практикалық дағдыларды бекіту	[1]- [18]	2 қатынас сағаттары	Межелік	7, 14 апта	20

СОӘЖ	Теориялық білімді және практикалық дағдыларды бекіту	[1]- [18]	1-15 апта	Ағымдағы	1-15	5
СӘЖ	Теориялық білімді бекіту	[1]- [10]	1-15 апта	Ағымдағы	-	5
Тест	Пән материалының игерілуін тексеру	Негізгі және қосымша әдебиет тізімі	2 қатынас сағаттары	Қорытынды	Сессия кезінде	40
Барлығы						100

Саясат және процедуралар

«Көліктік технология кешенінің экономикасы және ұйымдастырылуы» пәнін зерделеу кезінде келесі ережелерді сақтауды сұраймын:

1. Сабакқа кешікпеу.
2. Сабакты себепсіз босатпау, ал ауырған жағдайда – анықтама, басқа жағдайларда түсініктеме хатты ұсыну.
3. Оқу процесіне белсене қатысу.
4. Курстастарына және оқытушыларына шыдамды, ашық, жайдары, мейірімді болу.

Негізгі әдебиеттер тізімі

1. Экономика автомобильного транспорта: Учебное пособие для студентов высш. учеб. заведений / А.Г. Будрин, Е.В. Будрина, М.Г. Григорян и др.; Под ред. Г.А. Кононовой. – М.: Издательский центр «Академия», 2005. – 320 с.
2. Экономика предприятий автомобильного транспорта: Учебное пособие / Б.Ю. Сербиновский, Н.Н. Фролов, Н.В.Напхоненко, Л.И. Колоскова, А.А.Напхоненко – М.: Издательский центр «МарТ», 2006. – 496 с.
3. Экономика автотранспортного предприятия: Учебник / Бычков В.П. – М.: ИНФРА-М,2006. – 384 с.
4. Экономика и управление автотранспортным предприятием: Учебное пособие / Туревский И.С. – М.: Высшая школа,2005. – 222 с.
5. Анисимов А.П. Экономика, организация и планирование АТП, М., «Транспорт», 1998.
6. Степанов А.Г. Организация, нормирование, оплата труда на предприятиях транспорта. Общие положения о регулировании трудовых отношений. Организация труда. Нормирование труда. Оплата труда. Нормативные акты: практическое пособие для учащихся техникумов, колледжей, студентов и аспирантов вузов/ А. Г. Степанов. - 2008

Қосымша әдебиеттер тізімі

7. Аксенова З.И. Анализ производственно-хозяйственной деятельности АТП. М., «Высшая школа», 2005.

8. А. П. Ищенко, А. С. Нурмаганбетов. Методические указания к практическим занятиям по дисциплине "Организация производства и менеджмент предприятия": методические указания для студентов специальности 050713 "Транспорт, транспортная техника и технологии"/ М-во образования и науки РК, Карагандинский государственный технический университет, Кафедра строительные и дорожные машины. – 2009.

9. Т.С. Ынтықов, К.А. Есимсеитова, И.А. Пак, Т.М. Мұхтаров. "Өндірісті үйымдастыру және кәсіпорын менеджменті" пәні бойынша тәржірбиелік жұмыстарға арналған әдістемелік нұсқаулар 5B090100 - "Тасымалдауды, қозғалысты және көлік пайдалануды үйымдастыру" және 5B071300 - "Көлік, көлік техникасы және технологиялары" мамандығының студенттеріне арналған: әдістемелік нұсқаулар / Қазақстан Республикасының білім және ғылым Министрлігі, Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті, "Автокөлік" кафедрасы. - 2012

10. К. А. Есимсеитова, Т. М. Мухтаров. "Көлік экономикасы пәні бойынша тәржірбиелік жұмыстарға арналған әдістемелік нұсқаулар 5B071300 - "Көлік, көлік техникасы және технологиялары" мамандығының студенттеріне арналған: әдістемелік нұсқаулар / Қазақстан Республикасының білім және ғылым Министрлігі, Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті, "Автокөлік" кафедрасы. - 2011

31.03.2004 ж. Берілген № 50 мем. баспа лиц.
Басуға қол қойылды 30.01.2013 ж. Пішімі 60x90/16
Есептік баспа табағы 0,81 ш.б.п. Таралымы 15 дана
Тапсырыс   Бағасы келісімді

Қарағанды мемлекеттік техникалық университетінің баспасы,

100027, Қарағанды, Бейбітшілік бульвары, 56